

PRACOVNÍ VERZE NAŘÍZENÍ VLÁDY

N á v r h

NAŘÍZENÍ VLÁDY

ze dne 2014,

o stanovení (dodání) zboží nebo (poskytnutí) služby pro použití režimu přenesení daňové povinnosti

Vláda nařizuje podle § 92f a § 92g zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění zákona č. .../2014 Sb.:

§ 1

Stanovení dodání zboží nebo poskytnutí služeb uvedených v příloze č. 6 k zákonu pro uplatnění režimu přenesení daňové povinnosti

(K provedení § 92f zákona o dani z přidané hodnoty)

Režim přenesení daňové povinnosti se použije při dodání tohoto zboží nebo poskytnutí této služby:

- a) povolenky na emise skleníkových plynů podle zákona upravujícího podmínky obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů emisní povolenky,
- b) mobilní telefony, které jsou uvedeny do kódu 8517 nomenklatury celního sazebníku popisu číselného označování zboží¹⁾, pokud celková částka za plnění na daňovém dokladu je vyšší než 10 000 Kč,
- c) integrované obvody, jako jsou mikroprocesory a centrální procesorové jednotky, které jsou uvedeny do kódu 8471 nomenklatury celního sazebníku popisu číselného označování zboží¹⁾, pokud celková částka za plnění na daňovém dokladu je vyšší než 10 000 Kč,
- d) herní konzole, tablety a laptopy, které jsou uvedeny do kódu 8471, 9504 nomenklatury celního sazebníku popisu číselného označování zboží¹⁾, pokud celková částka za plnění na daňovém dokladu je vyšší než 10 000 Kč,
- e) obiloviny a technické plodiny, které jsou uvedeny do kódu 1514 nomenklatury celního sazebníku popisu číselného označování zboží¹⁾, a
- f) surové či polozpracované kovy, včetně drahých kovů, které jsou uvedeny do kódu 7227, 7314, 7216, 7308, 7411, 7419, 7507, 7508 nomenklatury celního sazebníku popisu číselného označování zboží¹⁾.

1) Příloha I nařízení Rady (EHS) č. 2658/87 ze dne 23. července 1987 o celní a statistické nomenklatuře a o společném celním sazebníku, v platném znění.

§ 2

Účinnost

Toto nařízení nabývá účinnosti dnem 1. ledna 2015.

ODŮVODNĚNÍ

I. Obecná část

1. Zhodnocení platného právního stavu

Daň z přidané hodnoty tvoří jeden ze základních pilířů daňové soustavy, a to zejména díky výnosům z ní plynoucím do veřejných rozpočtů. Její důležitost podtrhává i vysoká harmonizace této daně na úrovni Evropské unie.

Daň z přidané hodnoty je upravena zákonem č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, který je účinný od 1. května 2004 (dále jen „zákon o DPH“). Tento zákon byl již mnohokrát novelizován.

Oblast daně z přidané hodnoty (dále jen „DPH“) je v rámci Evropské unie (dále jen „EU“) výrazně harmonizována. V současné době je základním předpisem pro oblast DPH směrnice 2006/112/ES ze dne 28. listopadu 2006 o společném systému daně z přidané hodnoty (dále jen „směrnice o DPH“).

2. Odůvodnění hlavních principů navrhované právní úpravy

Cílem návrhu je transpozice směrnic v oblasti DPH, které poskytly členským státům, a tím také České republice (dále jen „ČR“), účinný a flexibilní nástroj v boji proti daňovým podvodům.

V roce 2013 byly přijaty dvě nové směrnice Rady, které mění směrnici o DPH, zacílené na opatření proti daňovým podvodům:

- směrnice Rady č. 2013/43/EU ze dne 22. července 2013, kterou se mění směrnice 2006/112/ES o společném systému daně z přidané hodnoty, pokud jde o volitelné a dočasné používání mechanismu přenesení daňové povinnosti ve vztahu k dodání některého zboží a poskytnutí některých služeb s vysokým rizikem podvodů;
- směrnice Rady č. 2013/42/EU ze dne 22. července 2013, kterou se mění směrnice 2006/112/ES o společném systému daně z přidané hodnoty, pokud jde o mechanismus rychlé reakce proti podvodům v oblasti DPH).

Tyto směrnice umožňují členským státům rozšířit rozsah působnosti režimu přenesení daňové povinnosti.

Aplikace režimu přenesení daňové povinnosti u některých vybraných kategorií zboží a služeb u tuzemských transakcí je považována za účinný nástroj v boji proti určitým typům daňových podvodů. Jde především o podvody v řetězci, kdy poskytovatel příslušného plnění (dodavatel zboží nebo poskytovatel služby, tzv. chybějící obchodník) neuhradí daň na výstupu, zatímco konečný příjemce tohoto plnění uplatní nárok na odpočet daně na vstupu. Mechanismus přenesení daňové povinnosti, který spočívá v tom, že povinnost přiznat DPH se přesouvá z poskytovatele plnění na jeho příjemce, odstraňuje teoretickou možnost vzniku tohoto typu podvodu.

PRACOVNÍ VERZE NAŘÍZENÍ VLÁDY

3. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy se zákonem o DPH

Zákonné zmocnění k vydání nařízení vlády je obsaženo v zákoně o DPH, ve znění platném od 1. 1. 2015.

Ve vazbě na aktuální právní úpravu EU se v zákoně o DPH s účinností od 1. 1. 2015 mění koncepce režimu přenesení daňové povinnosti. Zavádí se dva dočasné režimy přenesení daňové povinnosti, kde se na základě zákona o DPH zmocňuje vláda stanovit dočasné používání režimu přenesení daňové povinnosti pro určité dodání zboží nebo poskytnutí služby, a to nařízením.

V prvním z těchto dočasných režimů v § 92f zákona o DPH (navazuje na směrnici Rady 2013/43/EU) se umožňuje nařízením vlády vybrat z množiny plnění uvedených v příloze č. 6 zákona o DPH. Seznam plnění zahrnuje kromě dosud stanovených převodu povolenek na emise skleníkových plynů nově dále např. dodání mobilních telefonů, zařízení s integrovanými obvody, dodání herních konzolí, tabletů a laptopů, dodání obilovin a technických plodin, včetně olejnatých semen a cukrové řepy, dodání surových či polozpracovaných kovů, včetně drahých kovů.

U druhého dočasného režimu, tzv. mechanismu rychlé reakce, v § 92g zákona o DPH (navazuje na směrnici Rady 2013/42/EU) nová úprava opravňuje nařízením vlády na dobu maximálně devíti měsíců stanovit používání režimu přenesení daňové povinnosti u plnění, u nichž Evropská komise za účelem boje proti daňovým únikům potvrdila, že proti použití režimu přenesení daňové povinnosti při dodání tohoto zboží nebo poskytnutí této služby nemá námitky.

Kompetence vydat prováděcí nařízení je svěřeno vládě v souladu s čl. 11 odst. 5 Listiny základních práv a svobod a na základě čl. 78 Ústavy. Dle čl. 11 odst. 5 Listiny lze daně a poplatky ukládat jen na základě zákona. Judikatura a doktrína v tomto směru dovodila, že k tomu, aby byl naplněn tento ústavní požadavek, je třeba, aby zákon stanovil základní konstrukční prvky daně, tj. subjekt daně, daňový objekt, daňový základ a daňovou sazbu. V souladu s tím se vládě stanoví omezená pravomoc vybrat plnění, na něž se bude režim přenesení daňové povinnosti vztahovat.

Množina plnění, z nichž bude možno nařízením vlády vybrat ta, na která se režim přenesení daňové povinnosti použije, se stanoví zákonem, a to v návaznosti na příslušný právní předpis EU. Zahrnuje pouze taková dodání zboží nebo poskytnutí služby, u nichž hrozí zvýšené riziko podvodu na dani z přidané hodnoty, a u nichž je členským státům svěřena pravomoc v případě potřeby použít režim přenesení daňové povinnosti.

Navrhované nařízení vlády zatím neobsahuje právní úpravu pro mechanismus rychlé reakce, protože ČR Evropské komisi nepředložila žádnou žádost o postup podle tohoto mechanismu.

4. Zhodnocení souladu slučitelnosti navrhované právní úpravy se závazky vyplývajícími pro Českou republiku z jejího členství v EU

Navrhovaná právní úprava částečně transponuje do právního řádu ČR příslušná ustanovení směrnice o DPH, která jsou pro členské státy volitelná, a to konkrétně:

PRACOVNÍ VERZE NAŘÍZENÍ VLÁDY

Celex	Název předpisu
32013L0043	Směrnice Rady č. 2013/43/EU ze dne 22. července 2013, kterou se mění směrnice 2006/112/ES o společném systému daně z přidané hodnoty, pokud jde o volitelné a dočasné používání mechanismu přenesení daňové povinnosti ve vztahu k dodání některého zboží a poskytnutí některých služeb s vysokým rizikem podvodů

Navrhovaná právní úprava je plně slučitelná s právními akty Evropské unie, s judikaturou soudních orgánů Evropské unie a s obecnými právními zásadami práva Evropské unie.

5. Předpokládaný hospodářský a finanční dosah navrhované právní úpravy

V důsledku výrazného omezení prostoru pro daňové podvody na DPH předpokládáme pozitivní dopad na inkaso, který však nelze přesně kvantifikovat.

Navrhovaná právní úprava nemá žádné sociální dopady, dopady na specifické skupiny obyvatel, osoby sociálně slabé, osoby se zdravotním postižením či národnostní menšiny, ani dopady na životní prostředí.

6. Zhodnocení dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k zákazu diskriminace

Navrhovaná právní úprava nemá žádné dopady ve vztahu k zákazu diskriminace.

7. Zhodnocení dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k ochraně soukromí a osobních údajů

Ochrana soukromí a osobních údajů není dotčena, protože při správě daní se uplatňuje zásada nevěřejnosti. Informace o poměrech daňových subjektů jsou chráněny povinností mlčenlivosti pod hrozbou pokuty do výše 500 000 Kč a nemohou být zpřístupněny veřejnosti.

8. Zhodnocení korupčních rizik

Obecně lze k navrhované úpravě ve vztahu ke vzniku korupčních rizik uvést, že navržená právní úprava nemění kompetence správních orgánů a že práva a povinnosti daňových subjektů, vůči nimž regulace směřuje, jsou stanovovány na principu rovnosti.

II. Zvláštní část

K § 1

Na základě zmocňovacího oprávnění v § 92f zákona o DPH, ve znění platném od 1. 1. 2015, se stanoví konkrétní kategorie zboží a služeb, při jejichž dodání či poskytnutí se použije režim přenesení daňové povinnosti.

Ve všech navrhovaných případech se jedná o kategorie zboží a služeb, při jejichž dodání či poskytnutí v ČR byly zjištěny daňové podvody při obchodování v řetězci. Většina okolních členských států při poskytnutí těchto plnění režim přenesení daňové povinnosti také zavedla, popř. zavádí.

K písm. a) (povolenky na emise skleníkových plynů)

Do písmene a) se přesouvá povinnost uplatňovat režim přenesení daňové povinnosti při převodu povolenek na emise skleníkových plynů, která byla obsažena v § 92d zákona o DPH, ve znění platném do 31. 12. 2014.

V příloze č. 6 zákona o DPH, ve znění platném od 1. 1. 2015, je převod povolenek na emise skleníkových plynů obsažen v bodu 1.

K písm. b) až d) (mobilní telefony, integrované obvody, herní konzole, tablety a laptopy)

Dodání těchto komodit jsou zahrnuta v bodech 2, 3 a 7 přílohy č. 6 zákona o DPH, ve znění platném od 1. 1. 2015.

Mobilní telefony, integrované obvody, herní konzole, tablety a laptopy patří mezi komodity, které jsou náchylné pro řetězové podvody typu chybějícího obchodníka, neboť se jedná o zboží malých rozměrů a s poměrně vysokými cenami. Přestože se jedná o jednotkově dobře identifikovatelné zboží, je sledování jednotlivých kusů v objemech, v jakých je obchod vykazován, a v množství realizovaných přeprodejí mezi jednotlivými články řetězce neproveditelné. Což umocňuje ještě fakt výskytu tzv. chybějícího obchodníka v řetězci, tedy další překážka kontinuálního monitorování toku jednotlivých kusů zboží.

Trh s těmito komoditami představuje na území ČR v současné době velmi rozsáhlou síť obchodních společností, mezi nimiž dochází k intenzivnímu přeprodávání velkého objemu zboží. Z podrobné analýzy zpracované Finanční správou ČR vyplývá, že například mobilní telefony jsou do ČR pořízovány jak z jiných členských států, tak ze třetích zemí a poté, co několikrát změni vlastníka na území ČR, jsou opět dodávány zpět do jiných členských států či vyváženy do třetích zemí. Jen malá část mobilních telefonů nakoupených mimo ČR zůstává na domácím trhu. Obdobné signály jsou o obchodování s ostatními komoditami vymezenými v písmenech c) a d). Lze předpokládat, že část deklarovaných obchodů s těmito komoditami je fiktivních.

S cílem zjednodušení aplikace režimu přenesení daňové povinnosti v praxi a nezvyšování administrativní zátěže pro daňové subjekty se navrhuje z použití režimu u těchto komodit vyloučit případy, kdy podle § 30 zákona o DPH lze vystavit zjednodušený daňový doklad, tj. kdy celková částka za plnění na daňovém dokladu nepřesáhne částku 10 tis. Kč.

K písm. e) (obiloviny a technické plodiny)

Dodání obilovin a technických plodin je uvedeno v bodu 8 přílohy č. 6 zákona o DPH, ve znění platném od 1. 1. 2015.

PRACOVNÍ VERZE NAŘÍZENÍ VLÁDY

Podle analýz vypracovaných Finanční správou ČR u obilovin a technických plodin dochází v tuzemsku k daňovým podvodům jednak z důvodu špatné identifikace konkrétních dodávek, a jednak z důvodu skutečnosti, že uváděné komodity se v ČR produkují a zpracovávají ve značném rozsahu (ČR je například jedním z nejvýznamnějších producentů máku na světě). V současné době jsou podvody s těmito komoditami šetřeny také na základě oznámení od Policie ČR o prošetřování společností, u kterých vzniklo důvodné podezření, že jsou zapojeny do obchodování se zemědělskými plodinami, převážně mákem, v řetězci propojených společností za účelem praní špinavých peněz, popřípadě další trestné činnosti.

K písm. f) (surové či polozpracované kovy)

Rovněž u těchto komodit prokazatelně dochází k daňovým únikům. Existují signály (opírající se o údaje Intrastatu a Eurostatu), které lze považovat za určitý indikátor rizika, že některá deklarovaná odeslání určitých kovů z ČR mohou být pouze fiktivními obchodními operacemi.

Zařazení určitých kovů do seznamu zboží, při jehož dodání v tuzemsku se uplatňuje režim přenesení daňové povinnosti, požaduje také daňová veřejnost, asociace a zájmové svazy, a to z důvodu narušení trhu v důsledku existence podvodných obchodů s kovy.

Dodání kovů spadá do bodu 9 přílohy č. 6 zákona o DPH, ve znění platném od 1. 1. 2015. Z aplikace režimu přenesení daňové povinnosti jsou v tomto případě ve smyslu znění bodu 9 přílohy č. 6 zákona o DPH vyjmuty případy, kdy na dodání těchto kovů se vztahuje zvláštní režim pro obchodníky s použitým zbožím, uměleckými díly, sběratelskými předměty a starožitnostmi podle § 90 zákona o DPH.

K § 2

Účinnost nařízení se navrhuje k datu 1. ledna 2015.